

VENÄJÄN PALATSEISSA JA KADUILLA

TOIMITTANEET
MARKKU KIVINEN & LEENA VÄHÄKYLÄ

GAUDEAMUS

Teos julkaistaan yhteistyössä Suomen Akatemian kanssa.

Copyright © 2015 Tekijät ja Gaudeamus Helsinki University Press

Kansi: Maria Manner

Gaudeamus Oy
HYY Yhtymä
www.gaudeamus.fi

KL: 30, 47.1

UDK: 3

ISBN 978-952-495-351-1

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2015

Sisällys

- 7 Johdanto: Modernisoituuko Venäjä jälleen kerran? (*Markku Kivinen*)
- I ONKO VENÄJÄLLÄ MALTITIA VAURASTUA?
- 21 Kilpailu sosialistisessa yhteiskunnassa
– neuvostojärjestelmän modernisaatioyritys (*Katalin Miklóssy*)
- 30 Neuvostoliiton modernisaatio kylmän sodan kulisseissa
(*Sari Autio-Sarasma*)
- 40 Riittääkö Venäjän energia? (*Pami Aalto*)
- 53 Venäjän ympäristön tila ja ympäristöpolitiikka
(*Nina Tynkkynen & Veli-Pekka Tynkkynen*)
- 63 Maaseudun rakennemuutos Suomessa ja Venäjällä (*Leo Granberg*)
- II VENÄJÄ ILMAN PUTINIA
- 77 Venäjä – autoritaarinen vai demokraattinen valtio? (*Vladimir Gel'man*)
- 90 Onko Venäjällä oikeutta? (*Soili Nysten-Haarala*)
- 99 Hallinnon suuret linjat – keskittämistä ja hajauttamista
(*Anna-Liisa Heusala*)
- 110 Markkinat ja muut voimat – talouslehdistö esimerkkinä venäläisen
lehdistön muutoksesta (*Katja Lehtisaari*)
- 117 Minkälaisista asioista venäläinen lehdistö puhuu? (*Jukka Pietiläinen*)
- III KUKA HOITAA, KETÄ PALVELLAAN JA KUKA ASIAASI AJAA?
- 133 Onko Venäjän keskiluokka vastavoima? (*Markku Kivinen*)
- 146 Mitä tapahtui ammattiyhdistyksille? (*Jouko Nikula*)
- 161 Sosiaalisesta poliittista – järjestöt oikeuksia puolustamassa
(*Meri Kulmala*)

IV MIHIN USKOTAAN, KETÄ PALVOTAAN?

- 177 Voi voittajia – suuren isänmaallisen sodan tulkinnat
(*Markku Kangaspuro*)
- 187 Neuvostoliitosta nationalismien kirjoon (*Jussi Lassila*)
- 197 Kansalaisuskonto ja valta (*Elina Kahla*)
- 210 Kirjallisuuden avantgarde ennen ja nyt (*Tomi Huttunen*)
- 224 Venäjän kieli nyt – huolta, lakeja ja demokratisoitumista
(*Arto Mustajoki*)

V SUURVALLAN VOIMA JA HEIKKOUDET

- 237 Imperiaalisen ajattelun paluu Venäjälle ja Venäjä-tutkimukseen
(*Sanna Turoma*)
- 245 Onko Venäjällä vaikutuspiiri? (*Susanna Hast*)
- 251 Euraasian unioni – jotain vanhaa, jotain uutta ja jotain lainattua
(*Suvi Kansikas*)
- 262 Venäjän suurvaltidentiteetti etsii linjaansa (*Hanna Smith*)
- 275 Venäjän ulkopoliitiikka Neuvostoliiton hajoamisesta Ukrainan kriisiin
(*Tuomas Forsberg*)
- 289 Kirjallisuutta
- 310 Tekijät

TIETOLAATIKOT

- 51 Gazprom – neuvostoministeriöstä globaaliksi energiajätiksi
(*Veli-Pekka Tynkkynen*)
- 62 Greenpeace – Venäjän kansallisia intressejä vastaan?
(*Veli-Pekka Tynkkynen & Nina Tynkkynen*)
- 128 Lehdet kimaltavat uudella Venäjällä (*Saara Ratilainen*)
- 145 Etuoikeutettu eliitti nomenklatuurasta silovikkeihin (*Jouko Nikula*)
- 159 Perhe hyvinvointipolitiikan ytimenä (*Meri Kulmala*)
- 171 Alkoholismin hoito Venäjällä (*Laura Lyytikäinen*)
- 173 Lapsikiistat (*Maija Jäppinen*)
- 206 Pyhät Pietari ja Fevronia perhearvojen puolesta (*Elina Kahla*)
- 207 Islam Venäjällä (*Kaarina Aitamurto*)
- 209 Nykyslaavilainen pakanuus (*Kaarina Aitamurto*)